

БУРЯТ УНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Советэй орган

№ 303 (9750)

1961 оной декабрийн 26, вторник

Сэн 2 мүнгэн

Бурят орондо газар таряалан эрхилхэ гурим тухай

Хүдөө ажахын үмэнэ КПСС-эй XXII съездын табиган асаахыг зорилгоонудыг бээ-үлхэ тушаа юу хэхэ хэрэг-лэб, Сибирийн ехэ арга боомжонудыг яаж хэрэглэ-б гэжэ Н. С. Хрушев Ба-гуун, Зүүн Сибирийн хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй Новосибирскдэ болоһон зүб-лөөн дээрэ тодорхой зүбшэл-лэһэн байна. Нэн түрүүн газар таряалан эрхилхэдэ-эеэ тариадаг В. Р. Ви-аймысын зохёон гаргаһан гу-ймай ямаршье баримтагүй, хүдөө ажахы хүгжөөлгэдэ-эеэ хохидол уша-уулжа, мүнөө үеын эрхилтэ-эеэ хангажа шадхагүй ай-йһанинь элишлэгдэ-эеэ нэн тушаа партиин XXII съезд дээрэ нилээд хэлэгдэ-эеэ Новосибирскын зүб-лөөндэ олон жэлэй ногоо та-лаа, газараа ургасатай бол-охо гэхэн Вильям-ын теори ээслэн уруушаагдаа.

ПРОПАШНОЙ СЕВООБОР-ДУУДЫЕ ХЭРЭГЛЭДЭГ БОЛОХО

Мүнөө үедэ газар таряалангаа эрхил-хэдэ Алтайн инсти-тудай зохёон гар-жа, Алтайн хи-наар болон Сиби-рийн бусад областнуудай-рбтаруульхы дурдахан про-пашной ургамалуудыг тари-лаа гурим тарихаа шухала-аһанинь Новосибирскын зүб-лөөн элишлэн харуулаа. Энэ-эеэ баримталхадга газараа-а үрз эхэтэйгээр эдлэхэ, гэжэ баян ургаса үгэдэг үнэ-э ургамалуудыг эхээр тари-лаа арга олгоно бшуу.

Иймэ гуримаар газар таряа-лангаа эрхилхэд Алтайн инсти-тут, Сибирийн бусад түрүү-ү ажахынууд хахалагдаага га-зарайнгаа 100 гектар бүридэ 15 центнер мяха, эдлүүрийн бусад газарай 100 га бүридэ 15 центнер мяха бүри 1963 он-ой абаха. Тингээжэ жэл бүри-ү, орооно, нооно болон бусад-рбодуктуудыг элбэгээр аба-га болохо зорилго амжалта-агаар шийдхэнэ бшуу. Мүнөө үедэ институтай ажа-аы хахалагдаага газарай га-зурин 10 центнер орооно та-лаа гүрэндөө худалдана ха-а.

Алтайн институт өөрингөө-рбдорхойлон гаргаһан газар-аряалан эрхилхэ пропашной-рмые жэлдэ 400—600 мил-лиметр шинг нойто ородог га-ахан ой модотой газартаа-а эрлэгдэ бшэ, мүн манай-рмонхи аймагуудтал адли жэл-дэ 200—250 миллиметр шинг-рбдог Кулундин талада тэ-рэнэ туршана бшуу. Зүгөөр-р Кулундин талада газарайн-рүрһэн манайхнаа бага ээр-дээрэ, хюруугуй сагын ута-а (110—127 үдэр), нилээд ду-аабтар гэжэ. Ушар нимнээ-э жэлдэ түргэн эдээшэдэг сор-тун кукуруза хүсэд эдээшэдэг, тэ-рэй буурцаһаа орооһон эхээр-рбдагад байха юм. Тинмэнээ-э кукуруза севооборолто орол-гоһон, удаань шэниисэ болон-рбд газар тарихадань баян-рбгаса үгэдэг байна.

Манай республикын эрхэ-э байдалһаа, колхоз, совхозу-удай дүршэл дээрэнэ хараха-а, бидэнэр алтайнхидһаа жэ-лээ абажа, зааханшье гээгдэ-э эрхэгүйбди. Тингээбшье,-рүс, донник үбһөнүүдэй най-наар ургадаг газарта тэрэ-ниэ тарихааа болихо гэжэ-э бигданагүй бшуу.

Ногоо тариадаг гуримаар-р газар таряалан эрхилхэ яба-далыг бууруушаахадан нэн тү-рүүн ногоо тариадаг севообо-рдуудһаа аргаһа гэхэн удха-тай. Юуб гэхэдэ, манай эндэ-э хурибтар хүрһэтэй шэнэ-э газар хахалхадань хурьһа-аннь жэжэхэн монсогорууд-байдаггүй ха юм. Тинмэнээ-э эндэ олон жэлэй ногоо тари-лада аажалыг хүрһэнинийн-р тинмэ борсогорууд боложо-үлхэгүй байһанинь мэдээжэ.

КПСС-эй XXII съездын шийдхэбэринүүдтэй, Новосибирскдэ болоһон хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөнэй дунгуудтэй танилсаад байхадаа...

Нүгөө талаараа энэ гурим баримталһанай эсэстэ наг-шбэхэ хэрэгсэгдэдэггүй, адуу-малыг үбһөөр лэ эдээлүүлхэ- гэжэ хүсэдэг, газарай хүр-һые нягтаруулан дараха арга-а тоогдодоггүй байгаа.

Манай республикын эрхэ байдалда уһалагдаага газар-тай бүхы аймагуудта пропаш-ной севооборолдууд нэбтэрүү-лэгдэхэ ушартай. Энэ талаар-р манай эндэ зарим тэдэ дүй-дүршэл бин болонхой. Овош-р, кукуруза болон бусад зарим-р ургамалуудыг, паар хэрэг-лэнгүй, нэгэл тариһан газар-таа үгэжүүлгэ хээд, уһалаад- би. Энэманй горох. Манай- эндэ баян ургаса үгэдэг түргэн эдээ-шэдэг «Торсдаг», «Капитал» сортын-р горох бин. Эдэ сор-тын горох эртэ та-рияа наа, августын-тэн багаар, зарим-даа бүришье эртэ-э эдээгэ хүсэжэ, на-марай эртын паар-р хахалхадан зохид. Зүгөөр горох шэмэ-э эхэтэй орооно үгэ-э хажуугаар газар-ай хүрһэндэ шухала-а хэрэгтэй азот үлөөдэг ха-юм. Мүнөө үедэ горох ма-шинын хүсөөр хуряаха арга-а олдоо.

Мүнөө дээрэ гэжээлэй бо-бин, горохын үрһөөр хүсэд-хангагдаагүй байхадаа, юрын-севооборолдой поли дээрэ та-рихада найдамтай ургаса үгэ-хөөр зохид сортын кукуруза-тай болотороо наран с-сэг гэжэ пропашной ургама-лыг оржиго болохууг гэжэ-наанагдана. Юуб гэхэдэ, наран-сэсэг харууһалхад бэлэн, зо-хидоор ургуулжа шадана наа, баян ургаса үгэдэг, сээглэхэ-нээн урид хуряажа абаад, си-лос дарабал, тэрэннэ мал ду-ртайгаар эдидэг. Наран с-сэгтэй найн талан юуб гэхэдэ-э түргэнөөр ургадаг, эртэ та-риг (Түгэхэлэй 2-дохи ноурта)

Кукуруза ургуулжа найн-р сортын үрһэтэй болохо шу-хала. Тинмэ үрһэн «Буковин-ская-3» мэтэ түргэн эдээш-дэг, тинхэдэ дулаанда эхээр-р дурладаг бшэ юм. Тинмэ-э үрһэтэй болоо гэжэ наа, ку-курузаяа гансахан тусхай ш-лэгдэмэл газарта ургуулжа-бшэ, мүн таряанай, тэжээ-лэй севооборолдой полинуудта- тариада болохо байгаабди. Тингээбэл энэ эртэ хуряагда-даг ургамалай һүүлээр нама-рай эртын паар хахалжа, зу-най һүүл багаар, намартаа-э хээр ородог хура бороогой-шинг нойтыг газарай хүрһэн-дэ бариха арга олдохо нэн. Иймэ газарта хойто жэлдэнэ, шэниисэ тарибал, баян ургаса-үгэхэ байһандань этигээр, Шэниисэ, ячмень тарихы-нгаа урда жэлдэ ургуулжа-абамаар ондоо нэгэ ургамал-бин. Энэманй горох. Манай- эндэ баян ургаса үгэдэг түргэн эдээ-шэдэг «Торсдаг», «Капитал» сортын-р горох бин. Эдэ сор-тын горох эртэ та-рияа наа, августын-тэн багаар, зарим-даа бүришье эртэ-э эдээгэ хүсэжэ, на-марай эртын паар-р хахалхадан зохид. Зүгөөр горох шэмэ-э эхэтэй орооно үгэ-э хажуугаар газар-ай хүрһэндэ шухала-а хэрэгтэй азот үлөөдэг ха-юм. Мүнөө үедэ горох ма-шинын хүсөөр хуряаха арга-а олдоо.

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй VII сесси

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Бурядай АССР-эй Верховно-Советэй долоодохи-сессиин засэдаһин зал-соо. А. МАНТАЕВАЙ фото.

Усэгэлдэр, декабрийн 25-да үлөөнэй 10 часта Со-ветүүдэй хоёрдохи байһан-гай Ехэ зал соо Бурядай АССР-эй Верховно Со-ветэй табиха зарлалы до-лоодохи сесси нэгдэбэ.

Сесси имэ асуудалну-дыг хаража үзэхэ байна:

1. 1962 ондо Бурядай АССР-эй арадай ажахыг-хүгжөөхэ түсэб тухай.
2. Бурядай АССР-эй 1962 оной гүрэнэй бюджет тухай, 1960 оной гүрэнэй бюд-жедэй дүүргэлтэ тухай.
3. Бурядай АССР-эй Вер-ховно Советэй Президи-умэй Указуудыг баталха ту-дай.
4. Бурядай АССР-эй Вер-ховно Советэй Президи-умэй гшүүн тухай.
5. Бурядай АССР-эй Вер-ховно Советэй хүдөө ажа-хын, элүүр хамгаалха, социальна тэдхэмжын ко-миссинуудай, түрүүлгш-нүүд тухай.

1962 ондо Бурядай АССР-эй арадай ажахыг хүгжөө-хэ түсэб тухай республи-кын Министруудэй Сове-тэй Түрүүлгшын нэгдэхх-орлогшо, депутат А. В. Желтый, Бурядай экономи-ческа административна рай-оной арадай ажахын сове-

тэй түрүүлгш депутат А. В. Давыдов гэгшэд дэл-гэрэнгэ элидхэлнүүдыг хэ-бэ.

Һүүлээрнэ Бурядай АССР-эй 1962 оной гүрэнэй бюд-жет болон 1960 оной гүрэ-нэй бюджедэй дүүргэлтэ-тухай элидхэл республикын-финансуудай министр ну-хур Ч. В. Еидонов хэбэ. Энэ-асуудал тушаа республи-кын Верховно Советэй бюд-жетнэ комиссин түрүүлг-шэ депутат Н. Б. Пивова-ров нэмэлтэ элидхэл хээ-э. Элидхэлнүүдэй һүүлээр үгэ-хэлэлтэ заалба. Нэн тү-рүүлэн депутат Загородняя М. Ф. (Фабрична округ) үгэ-абаха. Һүүлээрнэ депутат

Очиров Ц. О. (Первомайск-а округ), Прибайкалийн ай-м-гүйсэдомой түрүүлгшэ-нүхэр Хомосов С. Р., депу-тат Власов С. И. (Танхойн-округ), республикын Ми-ниструудэй Советэй дэргэ-дхи ажалшадай хэрэглэм-чальник нүхэр Таряшинов Е. Г., депутат Оглобин Ф. И. (Красногвардейск-а округ), депутат Плеханов А. Г. (Модоной заводой ок-руг), депутат Зверева Е. Д. (Комсомольск-а округ), Хо-ринин аймагай Советэй гүй-сэдомой түрүүлгшэ нүхэр-Бальжинмаев Б. С. болон-бусад үгэ хэлэһэн байна.

Сесси мүнөөдэр хүдэлмэ-рээ үргэлжэлүүлхэ.

СОВЕТСКЭ СОМОЛЭДУУД ШЭНЭ ЗЕЛАНДИДА ХҮРЭВЭ

Советскэ антарктическа эк-спедицидэ хабаадагышадэ-амаршалхадан нотагай аэро-ром дээрэ Крайстчерчин хэ-дэн зуугаад ажаһууһад эр-бэ. 220 мянган хүн зонтой энэ-багахан городай ажабайдал-да мүнөөдэр угаа һонирхол-той ушар тохёолдобо. Совет-скэ Союзһаа эрһэн сомол-дууд Шэнэ Зеландида түрүү-шынхэ буугаа бшуу.

«Шэнэ Зеланди — СССР» бүлгэмэй нотагай таһагай гэд-шүүд утгагшадай дунда байл-са. Экспедициин хүтэлбэри-лэгшэд А. Афанасьев, М. Ше-велев гэгшэд журналистууд-ай асуудалда хариуцаба.

Сиднейһэ Крайстчерч хү-рэтэр нилээлгэ Москва — Ан-тарктида гэжэ замай дүүргэл-

тын урда тээхи шата байба. Ингээжэ 18 мянга гаран кило-метр эдэ сомолёдууд ниндээд-ябана.

Антарктида ошохо эгээ шу-хала шатань мүнөө үлэнхэй. Эдэ агаарай лайнернууд океан-дэзгүүр 4 мянгаад километр-ниндээ болоно бшуу. Крайст-черч городай декабрийн 24-дэ-ниндээгэ гарахаар тухайла-дана.

Агаарай советскэ экспедици-Мирныйтэй сав үргэлжэ ра-диогоор харилсана. Тэндээхэ-сагай уларил тухай мэдээсэл-абаха.

Ю. Хромов, ТАСС-эй тусхай корр. Декабрийн 22. 75743 номертой «ИЛ-18» сомолёдоо бэшгэдбэ.

В. И. Лениний эсэгэ тухай ном

УЛЫАНОВСК, декабрийн 22. (ТАСС). «Арад зондо амы-наһаа зориулһан хүн» (И. Н. Ульяновай түрһөөр 130 жэ-лэй ойдо) гэжэ номыг Улья-новска багшанарай инсти-тудай доцент Т. Д. Корнейчик зохёон бэшбэ. Нотагай хэб-лэл тэрэ номынь гаргаа. Илья Николаевич Ульянов В. И. Лениний эсэгэн, хүмүү-жүүлгшнь байһаана гадна, 19-дхи зуун жэлэй 2-дохи ха-хадай үеын түрүү үзэлтэй баг-ша-гэгээрүүлгшэ, нийтын ажал-ябуулагша байһан юм.

Илья Николаевичын бага-ябан, гимназида һураһан, студент болоһон тухайн, Пен-зэдэ, Нижний Новгородто, Сим-бирскдэ ажаллаһан тухайн ном соо хэлэгдэнэ. Гүрэнэй архивуудһаа һая олдоһон хо-нирхолтой олон баримтанууд-ыг автор хэрэглэнэ. И. Н. Ульяновай шабинарай, тэрэн-тэй сугтаа хүдэлһэн хүнүүдэй хэлэһэннэ, бэшэһэннэ автор-дурдана. Гадна Илья Нико-лаевичын документ, хүдэлмэ-ринүүдһэ абтаһан хэбзгүү-дэ автор номдоо оруулба.

Москвгайхид — хүдөө ажахыда

МОСКВА, декабрийн 23. (ТАСС). Станок, автомобиль, электромотор, машинаудай запасной частынуудыг, мал ажалай фермэнүүдтэ хэрэглэг-дэхэ түхээрлэгшүүдыг, мүн бусад олон продукциин нислэ-лэй предпринятиуд оронойн-гоо колхоз, совхозуудта бу-тээжэ үгэдэг. Москвагай электромеханическа завод «ПАДМ-2» түхэлэй олон тоо-то электродвигательнуудыг Казахстан, Украина, Ставро-полийн хизаар, Астраханска, бусад областнуудта эльгээ-гээ.

Хониуды хайшалаха оньхо-жоруулагдаһан пунктнуудта-эдэ батаһан моторнууд хэрэг-лэгдэхэ байна.

Электромашинуудыг бүтээ-дэг Владимир Ильичын нэр-мэжэтэ заводыхид колхоз, совхозуудта 400 электростан-ци, 2450 электродвигатель, хартабаха малтадаг машина-нуудта хэрэглэгдэхэ 1050 за-пасной частынуудыг хэжэ эль-гээбэ. Кукуруза болбосооруу-даг Украинан предприняти-нуудта тус завод 15 тусхай электродвигательнуудыг эль-гээһэн байна. «ЗВИ» түхэлэй электромашинууд, агрега-дууд ороноймнай хүдөөгэй олон районнуудта хүдэлнэ.

Фрунзын нэрмэжэтэ Доро-гомилловска химическэ заводой хүдэлмэрилэгшэд хүдөө ажа-хыда продукци эхээр гаргана. Үрһэнэ хүрэнгэ сээрлэхэдэ хэ-рэглэгдэдэг трифоллин колхоз, совхозуудта энэ завод гарга-даг юм. Долоон жэлэй гурба-дахы жэлдэ амошинит гэжэ-шэнэ үгэжүүлгэ эндэ хэдэг болобо.

Москва Антарктида хоёрой хоорондохин ниидэлгэ дүүрбэ

МОСКВА, декабрийн 24. (ТАСС). Москвагай сагаар мүнөө һүнийн 2 час 29 мину-тада советскэ «ИЛ-18» гэжэ агаарай лайнер Америкын ан-тарктикадахи Мак-Мердо гэжэ главна база шадар гэм-шуй һайнаар буугаа. 1 час 55 минутын үнгэрөөд, байхад со-ветскэ антарктическа агаарай экспедициин «АН-10» гэжэ хоёрдохи самолет мүн лэ эндэ-буугаа.

Советскэ полярна шэнжэ-лэгшэд Шэнэ Зеландиһаа Антарктида хүрэтэрхи 4200 километр утаттай замда нил-дэлыг амжалтатайгаар дүүр-гээ. Шэнэ Зеландиин Крайст-черч городай Номгон океан-ной урда талын хуби болон-Россин далай дээгүүр гара-һан заммы самолетууд 7,5 ча-

сай турша соо гаталаа. Тинмэ болохоолоор, Москваһаа урда-полустохой советскэ Мирный гэжэ обсерватори хүрэтэрхи түби хоорондын түрүүшын туршалгын ниидэлгэ хэһэн со-ветскэ самолетууд 22.800 ша-ху километртэ ниндээ. Ха-раалагдаһан бүхы маршру-дайнгаа арбанай юһэн хубиыг самолетууд ниндэлгын 41 ча-сай турша соо дабаһан байна.

Гюрюи абаһанайнгаа, ойро-зуура амаһанайнгаа һүүлээр, Зүүн Антарктидын эрье ша-дарай түбэй районуудта сагай уларилай һайжаран сасуу, со-ветскэ лайнернууд ниндэлгын-гээ түгэхэлэй шатыг эхилхэ-дом. Тэдэнэр Мак-Мердоһээ Мирный хүрэтэр үшөө 2,5 мянган километр ниндээхэ бай-на.

СССР-эй ЖУРНАЛИСТНУДАЙ СОЮЗДА

МОСКВА, декабрийн 23. (ТАСС). Союзай правленийн пленумы журналистын түбэй байһанда декабрийн 28-да зарлаха шийдхэбэри СССР-эй журналистуудай Союзай правленийн секретариатай мүнөөдөр болоһон засэдаһна-абтаба. «КПСС-эй XXII съез-дын шийдхэбэринүүд, совет-скэ журналистуудай зорил-гонууд» гэхэн асуудал плену-

мэй зүбшэхэ зүйлдэ оруула-данхай.

Журналистуудай горо-дской, окружной, област-ной, хизаарай, республиканска ор-ганизацинуудта тоосоото-һун правленийн секретариатай мүнөөдөр болоһон засэдаһна-абтаба. «КПСС-эй XXII съез-дын шийдхэбэринүүд, совет-скэ журналистуудай зорил-гонууд» гэхэн асуудал плену-

Центральна, республикан-ска, хүдөө ажахын талаар но-тагуудтахы журналистуудай ре-дакцинуудай хүдэлмэрилэгшэ-дэй бүтхэсоюзна семинарай, ки-нокритикуудэй, газетэ, жур-налуудай уран зурашадай семинарай дүнгүүд засэдаһна-да зүбшэн хэлсэгдэбэ. Мүн эмхидхэлэй бэшэһе асуудал-нууд тэндэ шийдхэгдэбэ.

Кяхтын аймагай Кударын совхозой залуу кукурузашан Гончик Очиров энэ жэлдэ түрүү-шынхэ кукуруза ургуулаа. Гектар бүринэ 564 центнер-ногоон наһа тэрэ хурлаба. Совхозой дирекци, рабколхоз-нүхэр Очиров ажал үндэрөөр сэгнэжэ, гарай алтан часаар-пагнаа. Эрхэ жэлдэ бүри эхэ-ургаса абахаар кукурузашан-нүхэр Очиров шийдэбэ. Зураг-дээр: Г. Очиров. С. КИЛИМОВЭЙ фото.

Цэдэн Галсанов

Миний дорнод нүхэд юм даа... (Шүлэглэл повестийнөө)

Манай республикын мэдээжэеэ поэст Цэдэн Галсанов наахан нэ шүлэглэл повесть бэшжэ дүүргээд, Бурядай номой хэблэсэ гаргуулаха байна.

«Миний дорнод нүхэд юм даа» гэжэ дуунай мурөөр нэрлэгдэһэн энэ повестийн гол героинууд—Улан-Удын ПВЗ-гэй коммунист ажалдай бригадын гэгшүүд юм. Хүдөө нутагтаа хоёр нүд эрхэжэ, түмэр замтай техникум дүүргээд, булад шудхалгын эргэжэл шудалан, ПВЗ дээрэ солото ород мастерай хүтэлбэри оро амжалта түгээс ажаллана, Тингэжэ коммунист ажалдай бригадын гэгшүүд болоод, заочноор дээдэ нургуули дүүргэхэ юм.

Повесть дотор энэ юрын хоёр бурят хуушүүдэй тобио намар, тэдэний оюун сэдхэхэд ургалта, тэдэний ажалдай дүй дүрлэ абалта, тэдэний хани нүхэсэл, халуун дурал, коммунист ажалдай ажабайдал харуулагдана. Гадна ород инженер басаган Светланын, колхозой бригадир Цырмай эдир эрмэлзэл, инат уран тус зохойлол бөдөл соо угалзатан үзэгдэнэ.

Мүнөө газартаа тэрэ повестийн бүлэгүүдхэ хэдэн хэргэ толлжэ, уншагдай анхалда табинади.

ЛАД ШУДХАЛГЫН ЦЕХ СОО

Эрхэ түгээдэр

электрик дэбэ утгараад,

Эдэ, цех соо,

эрхэ-норьёо болошоно.

Хүлэ сонхорлоо

нарантай эминилсэн

ушараад,

Хүлэтай болжэ,

туеран дүнгүнэн шогшоно.

Мартен дотор

булад бусалан холбогоноод,

Мастер Бойко

халиб шанагаар «амтална».

—Шудхаар болой!

Шудхаар, нүхэд,

болой! —

Шуран ажаллаад

нүдэсэ шэлээр халхална.

Зутан металл

ошо сэсгэсэн долгилоод,

Зуулга пешэний

зуунаг амаар билтаран,

Зууга нубагаар

зуулаа татан годогоноод,

Зуугаад гэжэ

гүйбэ, шүлэг барлан.

—Булад урдаа! — гэлдэжэ

Булта хүнэ,

урагша-хойшоо гүйлдэжэ,

—Воздорхо хоёр час

урид шудхаараа! — гээд,

Бойко мастер

урматгайгаар тодобо хэбээ.

Дуугай байгара,

хуугай гэгтэ гарана:

Доломит дутана! —

Доломит дутана! —

Шинээр хуушуд

доломит — дабна

Шэдэлжэл мэдэнэ.

Ушэ!.. Баяа!..

Эдэ бурядууд

булад шанахааа гадна,

Индустрийн гуалта

эгүүридэ мүнхөөр

бадаргаад,

Улаан зурөө

шээрэр шэрэн шудхана.

Улаан болодоо

шээрэр гүйлгөө,

халбаргаад...

Тингэжэ тэдэ

дабхасатай шүлэгүүд,

Толгой холбоно

улаан бурма мүнүүд

ПВЗ-гэй цех соо

харьяалан шудхарна,

Паровоз болохоё

бултан тээшэ яарана.

Хүдэр балташад

хүсэтэ оньоёо тодохон,

Хүшөөнэ татаһан

хүлэ түмэр дабтана,

Томоотойхон

токарь басагад соморхон,

Томо, жэжэ

деталь мулин ябтална.

Оширов электрик

галаад үгэжэ мэдэнэ,

Милин дархан

сергеев зурхай дэлгэнэ.

Унөөхи цехтанай

халуун булад

напаланагад,

Ушөөд, ушөөд,

үлүү түргөөр 'юурэнэ.

Зуугаа горхор

дуугаа татан ялаганаад,

Зурамал найхан

домог унушуулан гүйнэ.

«Агуу Партийн

Хуралда бэлэг үргэгдэжэ,

Арбаад мянган

тонно үлүү шудхарбал» —

Гэһэн үгэнууд

гэгшэм үзгөөр нилдэжэ,

Гэлгээр самбарта

архытараа хадагдаба,

Кремлин куратнууд

ПВЗ-гэй цехүүдтэ

Радиоогоор ханханаа,

айллага болдэнэ.

Удэрэй халаан

ажалаа мэнэ дүүргүүтэ,

Улүү шудхалаан

үрээ Моридтол гүйлдэнэ.

Удэнүүд нээгдэнэ

Удэр эхэ цехүүдтэ —

Мартеновск,

хабарлагын,

арматурна...

Хүдэлмэришад

машина, мотоциклуудаар

Гараад лэ ошоно...

Эрээд лэ бууна...

Эднэр

солото шудхуурадай

булэ,

Уе дамжан,

үдэхэ залтан гараа.

Уг гарбалын

Уралын нангин шэлэ,

Уул мэргэжлэйн

тоотго газар — Урал.

Мастер Бойко

манай ниншэдэ Урална.

Магнитогорск —

Суранан Хадаһаа

элыгээдэ.

Нанан соогоо

шудхалан буладын

бунаагаа баа.

Наранда тулаад,

гэдэргэ буухадаа хүрэхэ

гээ.

Хэн зарьман

«Уралмашнаа» партиин

дуудагаар,

«Запорожстальнаа»

уруулаа.

Хүдэлмэришан ангин

хүдэр хатуу далгалгаар

Хүдөө бурядуудта

машинын жооло баруулаа.

Тэдэний дунда

залуухан хоёр бурят —

Хэргэмээ оложо,

новатор — гэгэн солотой.

Булад буйтуулан

шанаха мэргэжэл гараад,

Бойко мастерай

туулаагад боложо

омогтой.

Бурят ороной

булад шанагадай

династия

Ингэжэ

эхин һабагша татагдаа.

Эдэний халаха,

уг залгамжалха абааштан

Бургууланда гү,

полидо гү,

ябаа хал даа.

Угышыа наа,

үрэ бээр үшөөл олоогүй,

Уелһэн хоёр

зүүдэн соогоо

тарилна гү.

Али һаагад,

эбэ эхин найдал эбдэгүй,

Алтан үлгөөд

байсаа унжажа хэбтэнэ гү...

Тинбэ яаһамба,

туруушын һабагша

үлхэгдэ.

Тэрэний татабал

нилэн үрэ гараха!

Зүгөөр, даб дээрэ

тэдэ хоёрой тархн соо

Зүтгэр юман

зүдөө олон байха.

Ултиртөө зангын

найсаа шанагдаха ёһотой.

Улэ тинбэ,

шээрэр шудхагдаха

болотой...

...Удэнүүд нээгдэнэ

Удэр эхэ цехүүдтэ —

Мартеновск,

хабарлагын,

арматурна...

Хүдэлмэришад

машина, мотоциклуудаар

Гараад лэ ошоно...

Эрээд лэ бууна...

Манай хоёр

малгайгаа буруу үмдэнэ,

Машинын хойноһоо

малайса харайлдана.

Хоюулаа адли,

гэдэһэн үлдэһэн,

Колхоз нотогдэ,

үрмэ хүшөөһөө һанана.

Шэхэ дулирмэ

шууаһаа һурамхи аад,

Шанта шангаар

энедэнэ, хашхаралдаад:

— Ши, нүхэр,

тэмэндээ мордыш,

Шэнэ байрамнай

холоһог болоо ха юм.

— Тингүүжэб,

һанаагаа намда бү зобыш,

Тэхэшин

шамалад Дуудан бабанаа

ха юм!...

Хойноһоон

Бойкин машина хүсөөд,

«Когда новоселье?..» —

гээд ябашаба гүйлгөөд.

Нээрээшэ хэзэ

шэнэ байрааа угааха юм?

Нэгэндэншэ гэрлэһэн

мүнгэн хэзэ эрэхэ юм?

Байрадаа орожо,

дэгдээ тайлаасараа,

Балта гэдэгын

Золто гэдэгэ энгэрдээд:

— Давай, гарга бэшгымни! —

гэжэ нэгэ утгараад;

Даража унашаба,

Бин хүсөөрөө тэбэрээд...

(Үргэлжэлэһэн хожом

тарална)

ХАВАРЫЕ УГТУУЛАН

...Таряа хурялгын хүдэлмэри дүүрээ. Кировый нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэгшүүд баян ургаа хурягаад, гүрэндэ таряа худалдаха түсбөө үлүүлэн дүүргээ, эрхим байн үрхэ хаагаа. Мүнөө жэлдэ ажалайшые түбэри бад гэмэ болоо.

Хүдөө ажахын жэл дүүрээ. Гэгшэ Кировый нэрэмжэтэ колхозой ажабайдал зунай сагта байһандаа алдар орьёлон бусална. Хабарай таряа тариха үрхэ бүридхэгдэнэ, ферментүүдтэ үбнэ тэжээл абааштадана, таряалангай газарта үтэгжүүлгэ гарганада. Коммунистическэ партиин XII съездын түхүэтэ шийдхэбэрүүдээр зоригжо, таряа-шад, малшад ехэ дэбэлтэтгээр ажаллаха байна. «Ажал хэрэгтэеэ хам ороёл, нүхэдүү!» Коммунизмын шөнө илалтануудай түлөө! гэгэн Никита Сергеевич Хрущёвой уриа хүн бүхэний зүрхэндэ гүнзэгтгөөр хадгуудана.

Кировый нэрэмжэтэ колхозой ажал хэрэгүүд тухай тогтон хэлэмээр байна. Энэ ажахыда алдарта механизатор, Социалистическэ Ажалай Герой Николай Федорович Мануковский ажалладаг. Долоон жэлэй дүрбөдхи жэлэйнь хабарай тарилгада саг соогоо, байнаар бэлдэхэйн тула үдэр бүхэнийе найсаа апаглана. Түрэм колхозойн оршодог Новая Усманы тосхойноо хэдэн километрын зайтай газарта байдаг сааһаа хушадан полёной стан дээрэ үндэр ургасын энэ мастертэй уулзабади.

Тухай талмай дээрэ жэгдээр жорылдан байһан хүдөө ажахын машинанууд нүдэ баясуула. Тэдэнэр хабарай тарилгын хүдэлмэридэ болон болгодоо. Детальнуудтан байса тобо турхыһон ушарһаа саһа, бороон яажамба шадхагүй байна. Областиин «Сельхозтехника» гэжэ нэгдэлэй совёдай заседани һаһагч эндэ болоһон байгаа. Машина, тракторнуудые хадагалха, бүтээсэ эхэ-тэйгээр ашгаллаха дүй дүршлэтай танилсахын тула энэ полёной станда Воронежско, Липецк, Бурска, Белгородско, Тамбовско областнуудай 500 шахуу механизаторнууд, партийна болон совет хүдэлмэрилэгшэд, колхоз, совхозуудай хүдөө ажахын мэргэжэлтэд сулгараа. Тэдэнэр машинын ашгаллагдаха болзор һунаахын түлөө үүсхэл гаргагшадтай уулзажа, заһабарилгыг эхидхэлгын аргануудтай танилсаа.

Мануковский бригадын хэрэгдэг заһабарилгын хүдэлмэрин арга

НИКОЛАЙ МАНУКОВСКИЙН БУРГУУЛИДА

метод анхал татамаар юм. Таряа хурялгын хүдэлмэрин дүүрэмсээр, заһабарилга хэгдэхэ механизмууд энэ стан дээрэ илгэдэжа, заһабарилгын данса зохёогдөһон байгаа. Ехэ заһабари хэгдэхгүй машинанууд хондон үдэрэй туршада болон болгодоо, полёной станда үбэлэй сагта хадагаллагдахаар табигдаба.

Н. Мануковский бригада мүнөө үбэлэй үдэрнүүдтэ юу хэжэ байна?

— Манай полёной стан шөнэ байратай, заһабарилгын мастертөйч болоо, — гэжэ Николай Федорович хөөрэнэ. — Энэний ашаар мүнөө аймагтай центртэ машина, техникэ абаашаха сагаа нилээд эхээр алмажа, эндэ бага заргын заһабарилга хэжэ аргатай болооды. Тракторнуудтаа «Райсельхозтехники» Ново-Уманска отделениин мастертөйч абаашаади. Тэндэ туршалгын талмайнууд, һайн станогүүд болон бусад түхээрлэгүүд бии юм. Заһабарилгын үедэ манай бригадын нэгэ бэлдэг механизаторнууд энэ полёной стан дээрэ, нүгөө бүлэгын «Райсельхозтехники» мастертөйч соо хүдэлмэрилдэг байна.

Гэхэ зуура ондоо мүн лэ шухала зорилго шийдхэгдэнэ. Шөнө кадрнууд, нутагтай комсомолнууд болон залуушууд манай бригадада намон ороно. Тэдэндэ зориулагдан 4 һарын күрэ эмхидхэгдэ. Тракторай теорин, двигателин байгуулалтын талаар дүрбэн зангити тэндэ болоо. Газар таряалангай 98 ажалшад трактористнуудай, комбайнернуудай, машинистнуудай мэргэжэл шудалхыг шийдэбэ. Н. Мануковский багшанууд талар дүрбэн зангити тэндэ болоо. Газар таряалангай 98 ажалшад трактористнуудай, комбайнернуудай, машинистнуудай мэргэжэл шудалхыг шийдэбэ. Н. Мануковский багшанууд талар дүрбэн зангити тэндэ болоо. Газар таряалангай 98 ажалшад трактористнуудай, комбайнернуудай, машинистнуудай мэргэжэл шудалхыг шийдэбэ.

Хүдөө ажахын артелиин правлени механизаторнуудай ажалдай үр дүнгүүдые үндэрөөр сэгнэбэ. Хабарай таряа эрхим байнаар ургуулангай түлөө эрхим трактористнууд шангуудые абаһан байгаа.

Түрүү, шөнэ аргануудые бэлдэжэ олоһон, комплексно механизацилгын арга хайжаруулангай ашаар ехэ үр дүнгүүд туйлагдаа. Мүнөө жэлдэ тус бригада 1.100 гектар тарилгын гектар бүриһөө 100 нүдэй

Һонирхолтой лекци

Һаяхан Закаменай аймагай Һенгорбой тосхондо «коммунизм байгуулагшын сахиха гол гуримуд» гэхэн лекци Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институт-дай багша, физико-математическа эрдэмэй кандидат Афанасий Капитович Гаханов уншаа. Һенгорбой тосхоной 70 гаран колхознигууд болон алба хаагшад сугларжа, лекци ехэ һонирхолтойгоор шалнаа. Һүүлэй шөнэ техникэ, эрдэм

наукуын туйлаһан амжалтанууд, уласхоорондын байдал, КПСС-эй шөнэ Программа тусаа хэдэн олон асуудалнуудые тэндэ сугларгагшад табижа, дэлгэрэнгы харюу абана байна.

Үе үе болоод ерэжэ, һонин лекци болон хөөрлөөнүүдые үнэгэрэжэ байхыень тэндэхи колхознигууд нүхэр Гахановта хүсөө.

Б. Доржиев.

Элдэб һонин

АЛТАЙН ТРАКТОР лэжэ болохо бай-шээ ургаһан байна. Энэ ушарые мүнөө дээрэ нарин зүбөөр хэмжээлэг тусхай прибор элирүүлэ хайруулна. Хэр-тэй двигателтэй наанһаа абанаан юу-мэн бэшэ. Гима-лайн хаданууд үнэ-хөөрөө ургана. байбал, альпинист-нүүдшье тэрэнэй болоһыень өбөржэ болохо байна.

ГИМАЛАЙ ХАДАНУУД УРГАНАЛ Энэ хадаа на-мэн бэшэ. Гима-лайн хаданууд үнэ-хөөрөө ургана. байбал, альпинист-нүүдшье тэрэнэй болоһыень өбөржэ болохо байна.

Алтайн трактор лэжэ болохо бай-шээ ургаһан байна. Энэ ушарые мүнөө дээрэ нарин зүбөөр хэмжээлэг тусхай прибор элирүүлэ хайруулна. Хэр-тэй двигателтэй наанһаа абанаан юу-мэн бэшэ. Гима-лайн хаданууд үнэ-хөөрөө ургана. байбал, альпинист-нүүдшье тэрэнэй болоһыень өбөржэ болохо байна.

Алтайн трактор лэжэ болохо бай-шээ ургаһан байна. Энэ ушарые мүнөө дээрэ нарин зүбөөр хэмжээлэг тусхай прибор элирүүлэ хайруулна. Хэр-тэй двигателтэй наанһаа абанаан юу-мэн бэшэ. Гима-лайн хаданууд үнэ-хөөрөө ургана. байбал, альпинист-нүүдшье тэрэнэй болоһыень өбөржэ болохо байна.

Тобшохоноор...

Гүрэнэ һу худалдааһар харагданхай түсөөбөө Ахын колхоз-дэ болзорһоон урид дүүргэжэ, 347 центнер үтүү бү гүрэнөөе туса-шадна.

Комсомол басаган Гала Тара-канова Улан-Удэ станцида экспеди-торөөр ажалладаг юм. Тэрэ дунда һуруули дүүргэжэ анда ерһээр дүр-бөхөн жөл боложо байна. Ажал, хо-рогөө зүбөөр ойлгоһон Гала мүнөө коммунист ажалай ударник гэхэн хүн-дэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй.

Коммунист ажалай коллентив гэхэн хүндэтэ нэрэ солодо хүртэхын түлөө оролдожо яаһан Шэнэ Бар-рэнэй механическа завод (Зайграй) үндэр бүтээсэтэ ажалаараа суур-хуулна. Эдэнэрэй дунда заһабарил-гын цехын хүдэлмэришэд алдар-шанхай. Эдэнэр аяар октябры һарын ахиндэ жэлэйнгээ түсбэ дүүргэһан юм. Һүүлэй үедэ тус заводыхид ерэхэ жэлэйхээр 260 мянган туха-ригэй продукци үйлдэбэрилөөд бай-на.

Д. Напустин.

Урган Бурят орон доторнай коммунист ажалай бригада, ударник, коллентив гэхэн хүндэтэ нэрын түлөө тэмсэгшэдэй тоо улам оло-шоржо байдаг. Түрүүшүүлэй зэргэдэ Төгдөн найман жэлэй һуруулиин багшанар жагсанхай. Эдэнэр ком-мунист ажалай коллентив гэхэн хүн-дэтэ нэрэдэ хүртэхөөр Хорин ай-магай һуруулинуудай дундаһаа эгвэл түрүүлэн үүсхэл гаргаба.

Вл. Базаржапов.

Мүнөөдөрэй телевидения программа

19.00 — Ухыбүүдтэ ворюулагдана «Ис-корка» мун «Утро жизни» гэжэ Ташкентын телестуд-ия бэлдэхэн өөрч дамжуу-лагдаха. 19.55 — «Төрөл республи-ка доторнай» гэхэн дамжуулаха. 20.15 — «Партия XXII съездын трибуна» гэхэн дамжуулаха. 20.35 — «Дие жизни» гэжэ кинороманай нэгдэхэ сери харуулагдаха. 22.00 — декабриин 27-до дамжуулагда-ха программа.

Гидрометбюрогой мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөдөр республика дот-торнай үүлэтэйшгэ байха, хойто аймагуудта бага зэргээр саһан орохо. Зүүн зүгһөө һулахаанаар байлхиа. Улан-Удэ городто үр-лөөгүүр 35—37, үлэртөө 25—27 градус хүйтэн болохоор багсаа-дана.

Декабриин 27—28-най үдэр-нүүдтэ республика дотор бага зэр-г үүлэтэй байха, саһан орохогүй. Зүг бүхэһөө һулахаанаар байлхиа. Бүгдид хойто аймагуудта 30—44, бусад аймагуудта 33—38 градус хүйтэн байхаар хүлэгдэнэ.

ТРАМЛИНЬАА БҮРЭЛГЭ. Л. Хайдуравой фототюд.

Мадраста сэдхэл хүдэлгэмэ уулзалга болоо

МАДРАС, декабриин 24. (ТАСС). Тэндэ ошоод байһан СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежневтэй уулзахын тулада Мадраста энэ үдэшэ 150 мянга гаран хүн суглараа. Городой муниципальна корпора-ции энэ уулзалтые эмхидхэ-һэн байна. Л. И. Брежневтэй, тэрэнтэй суг ябалсаһан хү-нүүдэй ерэхэдэ Мадрасай хүн-зон тэдэниие нэрэсэ алыга та-шан угтаа. Л. И. Брежнев, Мадрас штадай главна ми-нистр К. Камарадж, городой мэр Г. Кучелар болон бусад трибуна дээрэ гараа. «Нама-скарам» — гээд Л. И. Брежне-вэй сугларгагшадые амаршал-хадань, дахиад алыга ташал-ган болоо. Удаань Мадрас го-родой мэр Кучелар Л. И. Брежневтэ Мадрасай хүн зо-ной зүгһөө амаршалгын бэшэе барюулаа.

Л. И. Брежнев ехэ үгэ хэлэ-һэн байна. Үгэ хэлэжэ байха-дань, нэгтэ бэшэ үни удаан алыга ташалган болоо.

Тигтээд Мадрасай хүн зон-той Советскэ Союзай түлөө-лөгшэй сэдхэл хүдэлгэмэ уулзалга дүүргэһэн байна.

СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Л. И. Брежнев Индин архит-ектурын Мадрасай райондо-хи эртэ урдын памятникуудые үглөөгүүр хараа.

Л. И. Брежнев, тэрэнтэй суг ябалсаһан хүнүүд үглөө-үглөөгүүр Джайпур нииндэн орохо.

Уласхоорондын шэнжэла

Индин хэтэ угай газар нута-гууд боложо Гогай, Даманай, Дү-гэй харин эзэрхэлгэһэ сүлөөлгө-дөөд, Эхэ оронтоо нэгдэлгэ үнэ-хөөрөөл гайхамшагта ушар болоо. Энэ ушартай дашарамдуулан Индин арадые амаршалхад Н. С. Хру-щев нигэжэ онсолон тэмдэглэа һан: «Индин правительствын энэ алхам хадаа эшгүүрйтэ муухай колониз-альна туримые хүсөөдөр, удааруу-лангуйгөөр усадхахын түлөө ара-дуудай һайн һайхан тэмсэлэй хэрэг-тэ гортой туһа нэмэри болоо».

Индин газарай энэ хубине 500 шахуу жэлэй турша соо Португа-лийн колонизаторууд эзэлжэ бай-хадаа, тэндэ ажалуудад нотаг зо-ниинь дарладаг, хайра гамгүйгөөр мүлжэдэг байһан юм. Эдэ жэл-нүүдтэ арадай хэдэн арабад восста-нинуудай болодог байгальһаа һаань, тэдэниие харин эзэмдэгшэд шэрүүн-шангаар дарадаг байгаа. Гэбшье дарладаһан арадай сүлөөрэлгын хүдэлгөн таһалдадаггүй һон.

Гогай асуудалые Португалий хэлсэе хэмэ шиндхэхые бээ даан-хай байдалтай болоһон Индин һүүлшын арбан дүрбэн жэл соо хэлшын оролдоо һаань, үрэ гара-даггүй байгаа. Салазарай засагаар-хид эдэ оролдогонуудтань али боло-хоор эсэргүүсэдэг байгаа, тинь Индин правительствын үнэн зүб арилые хангаһаа бүрин арсаһан байха юм. США-гэй империалист этг-гээдүүдтэ түшгэлэн, Португалиин колонизаторууд Индин газар дээр өөһдөнгөө эзэлжэ байһан нота-гуудые СЕАТО гэжэ эсэргэжэ турим-хэй бүтэлгэлэй дай эхилхэдэ таа-рамжатай газар болдог байгаа.

«Туһаламжа» үзүүлэбди гэхэн шалтаг бараад, Холбоото Штадууд Гоада агаарай-сэргэжэ база барья, далайн портые шөнэдхөн һэльбжэ, тэрэниие Азийн зарим оронуудта буу зэбсэг, һомо хэрэгсэлнүүдые асаржа үгэдэг пункт болгоһон бай-ха юм. Ушар байдалай нимэрэн хуг-жалтэ Индин бээ даанхай байдал-да гай түбэг татадаг байһаниинь элигтэ. Тимэһээ Индин правитель-ство шуулита, тон зүб зүйтэй хэм-жээнүүдые хаһа саг соонь абанаһан байна.

Инди «эсэргэжэ туримхэй» ааша гаргаба гэхэн хэбэртэйгээр колони-заторууд, тэдэниие үмөөдөг аме-рикализмые усадхаха тухай ООН-эй резолюцинуудые бэлүүлхэ хэ-рэгтэ империалист гүрэнүүд нэтрүү-гээр эсэргүүсөө. Энэнтэй даша-рамдуулан ВСМ-хадаа империалист-мын дарладаһаа сүлөөрхын түлөө колони болон дулддаһан оронуудай арадуудай хэжэ байһан тэмсэлэе бүри эдэбхитэйгээр дэмжэхыень дүүдэй хэһэн үгсэлгы таһалдуу-һан байна.

Өөһдөнгөө һанаашаар колони-заторуудай ООН-до зоргоороо орожо байха саг бусалтаггүйгөөр үнэгөө.

ИНДИ. Советскэ Союзай туһаламжаар баригданай Бхилайска металлургическа завод жэл бү-хэндэ миллион тонно булад хайлуулан гаргана. Зураг дээрэ: заводой доменно пешмэһүүдэй юрэн-хы түхэл.

„Бата бэхи эб найрамдалые, удаан саг соо һалбаран хүгжэхыень социалист оронуудай арадуудта хүсэнэ“

НЬЮ-ИОРК, декабриин 23. (ТАСС). Гэс Холл ТАСС-һаа Нью-Йоркто байдаг корреспондентээр дамжуулан совет арада, социалист лагерин бусад оронуудай арадуудта шөнэ жэлээр дашарамдуулан амаршалга хүргөөд, бата бэхи эб найрамдалые, удаан саг соо һалбаран хүгжэхыень хүсэһэн байна.

1962 оной гарахын урда тээ дэлхэйн эб найрамдалда дүр-татай арадуудые биднэр амаршалнабди. Ерэхэ жэлдэ эб найрамдалтай түлөө тэмсэлдэ ехэ илалтын туйлаглахые биднэр хүсэһэнбди гэжэ Гэс Холлын мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Дай жүрөөдэгшэд үнэгэрһэн 1961 ондо урагшагуйдөө, эб найрамдал хамгаалха хэрэгтэ бүхы оронуудай арадууд өөрингөө үүргые дүүргэһэн байна. Энэ талаар социалист оронуудай арадууд этгэн лэ

эхэ габыатай гэжэ мэдүүлгэ соо онсолон тэмдэглэгдэнэ.

Аюулай тохёолдожо боло-хооршые байгаа һаань, гэг-гээн гэрэлтэ эрээдүй тээшэе урагшатайгаар дабшахабди гэжэ 1962 оной гарахын урда тээ һанагдаһан байна гэжэ мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Ядерна дайн зайсуулагдажа болохо, коммунизмын алдартые саг манай наһан соо ерэхэ гэжэ этгэжэ байһанаа Гэс Холл элирхэйлэн мэдүүлнэ. Со-циалист оронуудай арадуудай экономика болон соёл куль-

турынгаа түсбүүдые амжалта-тайгаар дүүргэһэн ушар энэ этгитэл найдабарине батадхажа үгэнэ. Советскэ Союзай Комму-нистическэ партияин 20 жэлэй түсэб хадаа олон американа-цуудые зоригжуулдаг байна.

Америкын коммунистуудые можо болгохо, Маккарэнай фашист хуулийн ёһоор тэдэ-ниие түрмэлд хааха гэхэн хар-хис этгээдүүдэй нэдэлгэнүүд урагшагуйдхэлэ. Энэ фашист хэмжээндэ ехэ эсэргүүсэлтэ хэлдэнэ гэжэ мэдүүлгэ соо он-солон тэмдэглэгдэнэ.

Коммунизм тухай үнэн ушарые США-гэй студентүүд мэдэжэ абахые хүсэнэ

НЬЮ-ИОРК, декабриин 23. (ТАСС). Нью-Йорк городой колледжын урялаар США-гэй коммунистическэ партияин хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн Бен-

джамин Дэвис студентүүдэй үмэнэ үгэ хэлэжэ, США-гэй коммунистическэ партияин үзэл сурталые тайлбарилжа үгэһэн байна.

ТҮҮХЫН ХҮГЖЭЛТЭ ЗАЙЛАШАГҮЙ

Мүнөө тэдэнэр бодото оршон байда-хые хараада абаха баатай болонхой.

Энэнтэй дашарамдуулан нимэ баримта дурдахада һонирхолтой: өөрынгөө колониизуудта, тэрэ тоодо Англодо сүлөөрэлгын хүдэлгөө шэ-рүүн шангаар даража байһанай түл-өө Португалие арид шангаар бу-руушаһан резолюции (харгалзалгын талаар комитетэй) Генеральна Ас-самблейн мүнөөнэй сессии дээрэ 90 дуугаар байшаагдаһан байгаа.

Энэниие 3 делегати буруушаһан байха юм. Тийхэдэ Баруун-Урда Африкын арадай өөрынгөө тодор-хойлоо, бээ даанхай байдалтай бо-лохо бүрин архитэй байһыень тэм-дэглэһэн резолюции Ассамблей дээрэ мун лэ олонхигоор һайшаагдаа.

Нэгдэмэл Напалуудай Организа-ция «бэрхэтэй байдалда ороо», «хү-нүүдтэ арадай хэдэн арабад восста-нинуудай болодог байгальһаа һаань, тэдэниие харин эзэмдэгшэд шэрүүн-шангаар дарадаг байгаа. Гэбшье дарладаһан арадай сүлөөрэлгын хүдэлгөн таһалдадаггүй һон.

Гогай асуудалые Португалий хэлсэе хэмэ шиндхэхые бээ даан-хай байдалтай болоһон Индин һүүлшын арбан дүрбэн жэл соо хэлшын оролдоо һаань, үрэ гара-даггүй байгаа. Салазарай засагаар-хид эдэ оролдогонуудтань али боло-хоор эсэргүүсэдэг байгаа, тинь Индин правительствын үнэн зүб арилые хангаһаа бүрин арсаһан байха юм. США-гэй империалист этг-гээдүүдтэ түшгэлэн, Португалиин колонизаторууд Индин газар дээр өөһдөнгөө эзэлжэ байһан нота-гуудые СЕАТО гэжэ эсэргэжэ турим-хэй бүтэлгэлэй дай эхилхэдэ таа-рамжатай газар болдог байгаа.

«Туһаламжа» үзүүлэбди гэхэн шалтаг бараад, Холбоото Штадууд Гоада агаарай-сэргэжэ база барья, далайн портые шөнэдхөн һэльбжэ, тэрэниие Азийн зарим оронуудта буу зэбсэг, һомо хэрэгсэлнүүдые асаржа үгэдэг пункт болгоһон бай-ха юм. Ушар байдалай нимэрэн хуг-жалтэ Индин бээ даанхай байдал-да гай түбэг татадаг байһаниинь элигтэ. Тимэһээ Индин правитель-ство шуулита, тон зүб зүйтэй хэм-жээнүүдые хаһа саг соонь абанаһан байна.

Өөһдөнгөө һанаашаар колони-заторуудай ООН-до зоргоороо орожо байха саг бусалтаггүйгөөр үнэгөө.

США-гэй үүсхэлээр Чомбэ гэгшэ Конгын премьер-министр Сирит Адулатай Китондо һахан уулзаа. Абтаһан мэдээсэлнүүдэй ёһоор хэл-сэһэн үедэ Чомбэ хадаа оронно нэг-дүүлхэ гол ёһые «зүбшөөһөнэ», Аюугуйн Советэй болон Генераль-на Ассамблейн резолюцинуудые дүүргэлтэ болгохо хэрэгтэ «туһал-хала» гэжэ уялга абанаһан байгаа.

Гэбшье Катангын «президент» кор-респондентүүдтэ тэрэ дороо нигэ-жэ мэдүүлэ. Дурсагдаһан хэлсээн хадаа «саг зуурын хэлсээн болоо», энэ хадаа Катангын парламентаар баталагдаха ёһотой юм. Энэ ямар удхатайб гэхэдэ, Чомбэ США-гэй, Английн, Францийн, Бельгийн һай-шаалаар можо болохо ябадалаа үр-галжэлүүлхэ аргатай зандаа үлэһэн болоо. Китондохи хэлсээн хадаа Чомбэ гэгшын засагые абарха, тий-сгэжэ Катангын баялигуудые урда мөтэ ашгадаг зандаа улаһые эр-мэлзэдэг колониизаторуудай мэхэ гоһонь болоно гэжэ элирнэ бэшэ гү.

Алжирай арадай өөрынгөө тодор-хойлоо, бээ даанхай байдалтай бо-лохо архые бэлүүлхэ зорилгоор Ал-жир Франци хоёрой хоорондохи хэлсэе һэрэгжэ тухай Генеральна Ассамблейн мүнөөнэй сессийн хү-дэлмэрилжэ байха үедэ олон ороной делегатууд шанга аригтэнүүдые ха-һан байха юм. Францийн правитель-ство алжирхидай үнэн зүб ариг-тэнүүдые хэрэгсэлжэгүй, энэ талаар колони эзэлгэһэ гүрэнүүдэй зүгһөө дэмжэлтэ абана. Нимэ архэ байдалда Алжир арад өөрынгөө архэ сүлөө-гүй, бээ даанхай байдалтай түлөө зэбсэгтэ тэмсэлэе шан зоригтойгоор үргэлжэлүүлхэ баатай болоо.

Эрхэ сүлөөе дарагшад, тэдэний дунда түрүүшын һуури эзэлдэг Америкын империалистүүд өөрын-гөө дүрагуйлхэдэг засаг турые усад-хын, али зарим оронуудта эсэр-гэжэ хуушаарин үлөөхын тулада ямаршые арга хэрэгсэлхээе сэрлэхэ-гүй байна. Америкын хархис этгээд-үүд Кубада шөнээр довтолон оро-хын тулада угаа ехээр бэлдхэл ха-һэн. Энээн тухай США-гэй газетонуд элигээр бэшэдэг байһан юм. Тий-хэтэй хамта Вашингтон хадаа Кубын революцида эсэргүү «нэгдэмэл фронт» байгуулхыень Латин Америкын оронуудые баа-дхаха гэжэ эрмэлзэдэг. Энэ зорил-

гоор Латин Америкын оронуудта «туһаламжа» үзүүлхэ американска түсэб тухай үргэнөөр тунхаглагда-даг байха юм. Энэ мэхэ гоһые эли-сэлхэ зуураа, Бразилийн «Жорнал до Фраил» гэжэ газетэ нигэжэ сэхэ-рууш мэдүүлэ. Кубада эсэргүүгээр «хамтаараа аюулаа хэхые» Латин Америкын оронуудай зүбшөөһөн лэ ушарта энэ «туһаламжа үзүүлгэ-дэ» байна.

Америкын түсбүүд Латин Аме-рикийн оронуудта, тусхайлбал, Бра-зилида ехээр буруушаагдаһаа гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Кубада эсэргүүгээр Латин Америкын оронуудые тухир-ха гэхэн США-гэй һадагые буруу-шааха зуураа, Бразилийн гададын хэрэгүүдэй министр Сантьяго Дан-тас журналистуудта нигэжэ мэдүү-лээ. «Америка түб дээрэ эконом-ическа хүсэд хүгжэлтые, эрхэ су-лөө болон эб найрамдалые хангахын тулада өөрынгөө тодорхойлоо, ха-мааралсахагүй гэхэн гол ёһонуудые засагтуй, шууд сэхээр сахиха шу-хала». Энэ хараа болодые Латин Америкын олонхи хүнүүд зүбтэйд тоолоно. Энэниие юун гэршэлнэб гэхэдэ, Кубын үнэн зүб хэрэгтэ дэмжэһэн хүдэлгөн Латин Амери-када бүри үргэнөөр дэлгэржэ бай-хат.

Урда Вьетнам тусаа Вашингто-ной бэлүүлдэг политика хадаа бу-сад оронуудай дотоодын хэрэгүүдтэ Холбоото Штадуудай хаммааралсаг байһые гэршэлжэ үгэнэ. Нго Динь Дьемэй хүсөөдөр үмхирэн доройто-һон засаг түрэдэ США аяаралтайгаар туһаламжа үзүүлнэ. Энэ засаг тү-рэдэ Урда Вьетнамай олонхи хүн зөн эсэргүүсэдэг юм. США хадаа Урда Вьетнам руу буу зэбсэг, өөһдөнгө-өө лётчигууд болон моригуудые, хэдэн зуун сэргэй мэргэжэлтэдые алыгээдэг. «Нью-Йорк таймс» газе-тын мэдээнэй ёһоор һүүлшын долоон жэлэй турша соо нгидиньмөөсвэ засагаархид США-һаа 500 миллион доллартай буу зэбсэг абанаһан байна. Нго Динь Дьемэ США-гэй прези-дент Кеннеди бэшэ эльгээхэдэе, сэргэй туһаламжые «тургэһөн ехэ болгохобди» гэжэ найдуулаа.

Эдэ бүхы баримтанууд хадаа Ази, Африка болон Латин Америкада өөрынгөө эсэрхэлгые ямаршые арга-ар һаань үлөөхые империалист-нууд болон колониизаторуудай нэ-дэдэг байһыень харуулна. Гэхэтэй хамта эшгүүрйтэ муухай колони-зальна туримые эсэһэн усадхахын түлөө арадуудай хүсэн түгэлдэг, улам ургажа байгаа хүдэлгөн эдэ нэдэлгэнүүдыень урагшагуйдүүлнэ, лаб буруутуулаха байна. Баруун Ирианай, Английн, Тайванийн, Урда Вьетнамай, Урда Корейн, бусад дар-лагданги оронуудай арадууд эрхэ сүлөөтэй болохоо-түүхын зайла-шагүй хүгжэлтэ нимэ байнал!

Д. БОЧАРОВ.

Индонези бэлдэхэл хэнэ

ДЖАКАРТА, декабриин 22. (ТАСС). Индонези хадаа Бу-руун Ирианые сүлөөлхэ бу-лэдхэл хэжэ байна. Флодые «хүсэд лайшалхы бэлэн» бол-гохо тухай, нэрэмжээе Дэшэ-лүүлхэ тухай, президент Су-карнын захиралтые наринаар дүүргэхэ хэрэгтэе бүхы юм-мээр хангаха тухай далайн-сэргэтэй хүсэһэнүүдэй штабай-начальник адмирал Мартали-надай захиралта тунхагладаа.

Гүрэнэй полицийн началь-ник Сукарно Джойонегоро за-хиралта гаргахадаа, президе-тын һүүлшын захиралтаһаа уламжалан дайшалхы бэлэн байхыень ороной бүхы поли-цийн хүсэһэнүүдые уряалһан байна. Национальна зориг-гобо бэлдүүлхын тулада поли-цийн бүхы хүсэһэнү-али бүхы талаар бэлдэхэл-хэ гээд захиралта соо онсолон тэмдэглэгдэнхэй.

А. С. МЕДВЕДКОВ

Манай нүхэр, үнийнэй жур-налист, «Правда Бурятии» газетын хүдэлмэрилэгшэ Ар-кадий Сергеевич Медведков удаан үбшэлһэнэй һүүлээр 1961 оной декабриин 24-дэ наһа бараба.

Аркадий Сергеевич Курган-ский областин Шадринск районой Соросков тосхондо 1915 ондо түрэлэн юм. Ажа-лайнгаа зам тэрэ хүдэлмэри-шын боложо эхилээ. ФЭУ-да Улан-Удэ, тийгээд 1935 ондо Улан-Удын паровозо-агонно заводой барилгада эльгээгдэ-һэн байна.

Токарь-мүлгшэ, удаань па-ровозо-механическа цехтэ мастер байһан Аркадий Сер-геевич Медведков «Гигант Бу-риати» гэжэ олон хэбгээр га-радаг газетын эдэбхитэй хү-дэлмэришэн-бэшгэшэн яба-һан намтартай. Һүүлээршэ удангуй энэ газетын Литерату-рнайа хүдэлмэрилэгшэн боло-жо ороо һэн.

1941 оной май нарада Ар-кадий Сергеевиче «Правда Бурятии» газетын редакцийн абаһан байна. Эсэгэ оронго хамгаалгын дайнай түрүүшн үдэрнүүдтэ энэлээ тэрэ Со-ветскэ Армиин зэргэдэ алы хэхээе ошоо. Командованин даабаринуудые жэшээтэ һай-наар дүүргэһэнэйнгээ түлөө «Дайшалхы габыагай түлөө», «Германиие илананай түлөө», «Японие илананай түлөө» медальнуудаар шагнагдаһан байгаа. Эндэ, армилда комсомолец ябаһан Медведков ком-мунист болобо.

Армиһаа тагбидананай һүл-лээр Аркадий Сергеевич Мед-ведков «Правда Бурятии» га-зетын редакцида дахин ажал-даа оробо. Олон жэлэй тур-шадла промышленностин, транспорттын танагые тэрэ толгойлоһон байна. Тийхэлээ шадмаар бэрхэ журналист, һайн эмхидхэгшэ байһанаа харуулаа һэн. Даажа абана хэрэгтэ бэлүүлхын тула бү-хы хүсэ шадлаа элсүүлжэ байгаа. Ажалша бэрхэ, нүхэдтөө һайнаар хандааг, туһамарша анхаралтай бай-һандань Аркадий Сергеевиче сугтаа хүдэлжэг хүнүүдые ехээр хүндэлдэг һэн.

Аркадий Сергеевич Медвед-ковой нэрэ, тэрэний һайхан дурсахаал манай һанаанһаа үни удаан гархагүй.

«Правда Бурятия», «Бурят үнэн», «Молодежь Бурятии» газетэнүүдэй, «Байгал» журналы коллентивтүд, Бурядай АССР-эй жур-налистнуудай Союз.

Редакторай орлогшо С. Б. БАЛЫЖИНИАЕВ.